

BIBLIA

Az októberi elmélkedéseket Csiky Lajos (Budapest), a novemberieket Tarnai Imre (Nagyoroszi) készítette.

Október 2. — Évközi 27. vasárnap — Mt 21,33–43 —

A gonosz szőlőmunkások

A mai evangéliumban olvasott példabeszéd óriási kontrasztot állít elénk. Egyrészt a végtelen gondoskodással életet, életteret adó, teremtő Istent, aki ráadásul határtalan naivitással, minden ellenkező tény figyelmen kívül hagyva bíz az általa jónak teremtett ember becsületességében, józanságában és belátásában, másrészt azokat a szőlőmunkásokat, akik erőszakosak, maguknak próbálják megszerezni azt, ami nem az övék, s kapzsiségükben még a gyilkosságtól sem riadnak vissza.

Mindez természetesen jelképes értelmű. Jézus rámutat a zsidó nép keményszívűségére, arra, hogy bár az Isten „háza

népéhez” tartozónak vallják magukat, mégsem ismerik fel a küldöttet, az Isten fiát, s a prófétákhoz hasonlóan halálra adják. Jézus figyelmezteti őket, hogy „elvezítik az Isten országát”, ha nem termik meg a tőlük várt gyümölcsöt.

Ha önkritikusan magunkra alkalmazzuk a példabeszéd figyelmeztetését, rádőbberhetünk arra, hogy Isten mai népében, a keresztényekben, bennünk is felfedezhető időnként hasonló mentalitás, hozzáállás, mint a példabeszédbeli szőlőmunkásokban. A gazda az őt megillető termést várta volna. Természetesen nem arról van szó, hogy Isten a föld javait vár-

ná tőlünk, hanem ahogy Jézus tanításából egyértelműen kitűnik, a javakat embertársaink között megosztva tudnánk Istennek mint gazdának visszaadni, ami „jár” neki, azaz „termést hozni”. De belőlünk is gyakran hiányzik az önzetlenség, annak belátása, hogy mennyi rászorul van közel és távol, s a megtermelt vagy megszerzett javakhoz való mohó ragaszkodás ellentétes Isten akaratával. S hiába tartjuk, tudjuk magunkat Isten népéhez tartozónak, ezzel elutasítjuk Jézust, ma is szinte halálát akarjuk.

Persze emberiség méretűre is tágíthatjuk a figyelmeztetést. Ma a Földet és a rajta élő emberiséget nyugodt szívvel hasonlíthatjuk a szőlőskerthez, illetve a munkásokhoz, akik fellázdak uruk ellen. Ha nem hallgatunk a jó szóra, ha a szolidaritás és az áldozatot is vállaló osztozás nem válik általánossá, könnyen elveszíthetjük életterünket, tönkretelhetjük a Földet.

A farizeusok megértették, hogy róluk van szó, de nem szálltak magukba, hanem Jézus életére törtek. Mi inkább olyan nép tagjai szeretnénk lenni, amely értve Jézus szavát, értve, hogy rólunk is szó van, megtermi gyümölcsét, ahogyan Keresztelő János mondja: „Teremjétek a bűnbánat méltó gyümölcsét!”

Október 9. — Évközi 28. vasárnap — Mt 22,1–14 — „Sokan vannak a meghívottak”

Egy menyegzőre szóló meghívást nem illik visszautasítani, főként, ha a király fiának lakodalmáról van szó. Az ide szóló meghívás komoly megtiszteltetést jelent.

Mi is ez a menyegző? Nem csupán az örök boldogságra, a halálunk után ránk váró mennyországra gondol itt Jézus, hanem földi előképére is, arra az eljegyzésre, amelyről már a próféták is beszélnek, s amely Isten és népe, Jézus és az általa meghívottak között köttetik. Fogalmazhatjuk Isten Országának, egyháznak, testvéri közösségnek, ahol megélik az Ő jelenlétét, ahol szeretete láthatóvá, érezhetővé válik a benne lévő szolgálat, osztozása, szelidsége révén. Minden gond és nehézség, minden emberi gyengeség ellenére boldogság ez a javából!

Ahogy a példabeszédben szolgáló keresztül szeretettel hívja a király a vendégeket, úgy hív újra és újra bennünket is.

Akkor is türelmesen hív egy ideig, ha korábban már visszautasítottuk az invitálást. Hív lelkiismeretünkön keresztül, hív testvéreink szavával, vagy az imádság csendjében.

Mire is hív? A mindennapok megélt boldog ünnepére, ahol frigyre lép az isteni és az emberi: az igazi keresztény életre, amely áldozatokkal jár, de sok örömmel is.

Megdöbentő, hogy a példabeszéd szerint a jeles alkalomra, a lakodalmra szóló meghívást a meghívottak sorra visszautasítják. Azokról ne is ejtsünk szót, akik durván ellenállnak, megverik, megölik a szolgákat. A többire figyeljünk: ki a majorjába megy, ki a keresete után. Úgy tűnik, a mindennapi munka, a kenyérgyűjtés is ellene dolgozhat a meghívásnak. Ha teljesen ez tölti be életemet, gondolataimat, ha ezzel fekszem, kelek, akkor szíven nem marad hely az Isten Ország-

ának, lassan semmibe veszem a meghívást, nem törődöm vele. Nyilván nem arról van szó, hogy lusta, ingyenélő legyek, de az arányokra figyelnem kell.

A példabeszédben a meghívottak nyilvánvalóan a királyhoz tartoztak, országának polgárai voltak, mégsem akartak osztozni a király örömében, nem akartak életének közeli részesei lenni.

Jézus nem csupán azt várja tőlem, hogy „baráti köréhez” tartozzam, hogy magabiztosan valljam magamat országa polgárának, hanem újra és újra hív a menyegzőre is.

Figyelemre méltó, hogy Jézus a múlt vasárnapi rész végén és a mostaniban is pusztulásról („összezúzza magát”) és büntetésről beszél („külső sötétségben fogcsikorgatás”). Ez is azt hangsúlyozza, hogy ha elutasítom a meghívást, tönkreteszem életemet.

Nem akarok lemaradni a menyegzőről!

Október 16. — Évközi 29. vasárnap — Mt 22,15–21 — „Nem másokhoz igazodsz”

A farizeusok kelepccét próbálnak állítani Jézusnak. Igaz, hogy csak hízelgésből, álnok fondorlatból, de mégis komoly dicséretet fogalmaznak meg: Jézus igazmondó mester, aki Isten üzenetét híven közvetíti, és nem másokhoz igazodik.

Rögtön magamra gondolok, s mérlegre teszem: Engem mi vezérel szavaimban, ítéleteimben, döntéseimben? Egyértelműnek tűnik, hogy belül kell lennie a mércémnek, Istenre figyelően, lelkiismeretem szerint kell válaszolnom adott eset-

ben. Mindannyian hajlamosak vagyunk arra, hogy tömegemberek legyünk, hogy „együtt bégezzünk a nyájjal”, hogy a kérdező, vagy a körülöttünk lévő száj ize, ízlése vagy értékítélete szerint beszéljünk, s lealkudjunk valamit az igazságból. De jó lenne mindig a nehezebb utat választani!

Kísértés lehet persze az is, hogy feltűnősködjem, hogy l'art pour l'art elmentmondjak, kiélezzek, egyoldalúan fogalmazzak meg igazságokat.

Napjaink kedvenc irányzata a liberalizmus, a másik véleményének tisztelete, elfogadása. Eközben a szabadság fontosságát és értékét túlhangsúlyozva, viszonylagossá tesszük az igazságot.

Bármennyire fontos is, hogy „ne tartsam más zsebében a lelkiismeretemet”, hogy saját véleményem legyen, mégis fontos az az alázat, mellyel meghallgatom testvéreimet, a közösség véleményét, s újra meg újra ellenőrzöm lelkiismeretemet, érvelve és egymásra figyelve keressük a közös neve-

zót, a sok szempontú igazság mind tökéle-
tebb megközelítését.

A farizeusok konkrét kérdésére Jézus
ügyesen válaszol, de amit mond, az tiszta

igazság: „Adjátok meg a császárnak, ami a
császáré, s Istennek, ami az Istené!” Min-
denki tudta, aki hallgatta korábban Jézust,
hogy szerinte minden az Istené! Mi marad

akkor a császárnak? Nem sok! A megfo-
galmazás csalóka, Jézus szemében nincse-
nek egy súlycsoportban vagy azonos szín-
ten. S nekem is ezt kell képviselnem.

Október 23. — Évközi 30. vasárnap — Mt 22,34–40 — A főparancs

Jézust újra és újra próbára akarják ten-
ni. A Mózes törvénykönyvében szereplő
613 kisebb-nagyobb törvény közül a már
régóta vitatott „legfőbb törvény” iránt ér-
deklődnek. Jézus két különböző szentírá-
si helyet idéz, kapcsol össze, s fogalmaz-
za meg hitvallását: az istenszeretet és az
emberszeretet kettős parancsán nyugszik
a törvény és a proféták.

Annyira ünnepélyes ez a kijelentés,
hogy nem lehet nem észrevenni: az össze-
kapcsolt két parancs a lényege a Bibliának
és Jézus tanításának. Bárcsak észrevenné
minden keresztény közösség, felekezet,
hogy az őket megosztó tanítások, val-
lásgyakorlatok, fegyelmi kérdések mind-
mind huszadrangúak a főparancshoz ké-
pest. Egyedül az számít, hogy a szeretet

útján járok-e: itt lehetne megtalálni a kö-
zös nevezőt, az egyetlen járható utat.

Ha figyelembe vesszük a János apostol
levelében megfogalmazottakat, akkor az
is kiderül, hogy nem is két parancsról van
szó, hanem csak egyről: Isten maga a
Szeretet, s aki a szeretetben él, az Isten-
ben él, s Isten öbenne. Mert mit is jelent
Istent szeretni? Nyilván nem csupán azt,
hogy erősítem a vele való kapcsolatot,
hogy imádkozom, átérzem közelségét.
Jézus azt mondta, hogy az szereti őt, aki
megtartja parancsait, azaz másokat szer-
ret. Az igazi szeretet a másik javát akarja,
úgy, ahogy az a legjobb az illetőnek. Is-
tennek voltaképpen önmagában nem tu-
dunk adni, nem tudunk jót tenni vele. Ő
az embertársunkra mutat, s azt mondja:

Szeresd őt, tégy jót vele, s akkor én azt
úgy veszem, mintha velem tetted volna.

Persze lehet jól és rosszul egyaránt sze-
retni. Majomszeretettel, ha minden kéré-
süket teljesítem, ha mindent megadok ne-
kik, elronthatom gyermekeimet. A magam
szempontjait előtérbe helyezve ráeröltet-
hetem ajándékomat, szolgálatomat má-
sokra, noha nekik esetleg egészen másra
volna szükségük. Az igazi szeretet az,
amikor úgy tudok adni, szolgálni, hogy az
az illetőnek valóban javára váljon, boldog-
ságát, boldogulását segítse elő. S ha ezt
nézzük, akkor a legnagyobb szeretet talán
az, ha szeretni tanítok valakit, szavaim-
mal, példával segítek neki rátalálni a
másik javát keresés, a másokat boldogítás
útjára, megéreztetni annak örömét.

Október 30. — Évközi 31. vasárnap — Mt 23,1–12 — „Jaj nektek, farizeusok!”

Jézus ma korának vallási vezetőiről
mond kemény ítéletet. Lerántja a leplet
farizeizmusukról, képmutatásukról, go-
noszságukról, s „jaj”-t kiált rájuk. Ítéletet
mond a hamis tekintélyről, a magamuto-
gatásról, a mások fölé kerekedésről.

Olyan könnyű ezt a szakaszt a mai egy-
házi vagy világi vezetőkre alkalmazni!
Pedig sokkal általánosabb kérdéstről van
szó, s nincs olyan ember, akit ne kísérté-
nének meg a Jézus által emlegetett jel-
lemhibák. Talán a szülői szerepkör az,
amelyet érdemes ilyen szempontból most
megvizsgálni.

Jézus első vádja a farizeusok ellen az,
hogy szakadék tátong szavaik és tetteik
között. Tökéletesnek mutatják magukat,
noha nyilvánvalóan nekik is vannak hibá-
ik. Hajlamos az ember azt gondolni, hogy
hitelességének záloga a teljes összhang
tettei és szavai között. Szülőként is igyek-
szünk sokszor jobbnak mutatkozni a va-
lóságosnál gyermekeink előtt, és ez már
farizeizmus. Nem arról van szó, hogy ne

az eszményt állítsuk eléjük, hiszen Jézus
is követendőnek mondja a farizeusok sza-
vait, hanem arról, hogy be kell vallanunk:
nekünk is ugyanolyan nehéz azt megva-
lósítanunk, mint gyermekeinknek. A fel-
adattal való birkózásunkat, bünbánatun-
kat, újrakezdéseinket látva talán sokkal
hitelesebb szülők leszünk.

A törvény őrei elviselhetetlen terhet rak-
tak az emberek vállára. Pontosan szabá-
lyoztak mindent, s könyörtelenül be is
akarták vasalni mindenkin, noha sokszor
ők maguk sem tették. Ha gyermekeim
előtt nyitott könyv volna az életem, bizony
kiderülhetne, hogy olykor olyan elvárás-
okat fogalmazok meg velük szemben, amit
magam sem tudok, vagy akarok megtenni.
Más mércével mérve, magammal elné-
zőbb vagyok, sőt esetleg a magamban ta-
pasztható gyengeségek zavarnak legjob-
ban gyermekeim viselkedésében.

Jézus számára elfogadhatatlan, hogy tö-
rekvéseim legfőbb mozgatórugója az le-
gyen: feltűnjek az emberek előtt. A farizeu-

sok elvárták a köszöntéseket, a dicséretet,
maguknak akarták a dicsőséget. Hányzor
kapom én is rajta magam, hogy gyerme-
keimmel akarok dicsekedni, velük akarok
feltűnni, akarom learatni a sikert. Gyerme-
keim eredményeit, illedelmes viselkedését,
jólneveltségét, erényeit könnyen a magam
számlájára írom, büszke is vagyok. Ez nem
is volna baj, csak ne felejtsem el, hogy az
eredményekben sokkal nagyobb részüik
van gyermekeim erőfeszítéseinek, meg Is-
ten kegyelmének, mint nekem.

A szülő a családban mindenképpen
apa, anya, sőt tanító is. Ezt nem lehet elvi-
tatni. Jézus mégis arra figyelmeztet, hogy
gyermeke szemében a szülő nem kerülhet
az Isten helyére. Tudnia kell, hogy az
egyetlen Atyát tekintve, gyermeke mel-
lett ő is csak szolgáló testvér, s feladata
nem más, mint segíteni gyermekét a nö-
vekedésben, a fejlődésben, saját élete,
küldetése megvalósításában. Amint Ke-
resztelő János mondja: „Neki növekednie
kell, nekem meg kisebbednem”.

November 6. — Évközi 32. vasárnap — Máté 25,1–13 — Találkozásra készülünk, de hogyan?

Az öt nagy beszéd közül, amelyekben a
Máté-evangélium Jézus mondanivalóját
összefoglalja, az utolsó – stílusosan – a
végső dolgokról szóló tanításokat tartal-
mazza. Terjedelme két fejezet: a 24. és a
25. Közülük az első: jövődőlés a világ
végéről, ill. annak előképéről, Jeruzsálem
pusztulásáról és az ezeket megelőző és
kísérő eseményekről, jelenségekről.
Majd e fejezet vége és a második fejezet
hasonlatokat és példabeszédeket tartal-
maz, amelyek éberségre intenek: arra,
hogy legyünk mindenkor készen a nagy
számadásra. Végül az utolsó ítélet szem-
léletes leírásával fejeződik be a beszéd.

Ma és a következő két vasárnapon a tel-
jes 25. fejezetet fogjuk három részben
hallani. Két okból is: először azért, mert
itt az egyházi év vége, ami a világ végére
kell hogy terelje a figyelmünket; más-
részt pedig azért, mert a most végződő
egyházi év vasárnapjain a Máté-evangéli-
umot olvastuk, természetes hát, hogy az
utolsó évközi vasárnapokon ezen evangé-
lium nyilvános működéséről szóló részé-
nek befejezése kerül sorra.

A 25. fejezet példabeszédeinek sorát a
tíz szűzről szóló nyitja meg. Várakozás-
ról, találkozásról és a találkozást követő
helyzetről hallunk.

Várakozni többféleképpen lehet: vagy
úgy, hogy megfontoljuk, mire várunk, és
ennek megfelelő előkészületeket teszünk
(így tettek az „okosak”); vagy úgy, hogy
„majd csak lesz valahogy” (ez volt a „bal-
gák” hozzáállása).

Találkozásra várnak a lányok a szóban
forgó történetben. Ezzel kapcsolatban majd
lényegbe vágó feladatuk lesz: világítaniuk
kell, mert – éjszaka lévén – másképpen
nem jöhet létre a találkozás. Világítani
pedig csak akkor tudnak, ha felkészültek, ha
megfelelő volt az előkészület a várakozás
idején. Ezért lett az „okosak” számára talál-
kozás, a „balgák” számára viszont nem.

A történetbeli találkozásnak nem akármilyen a tétje: lakodalom kezdődik vele. A sor most már egyértelműen folytatódik: Ha megtörtént a találkozás, részt vehetsz a lakodalomban, ha nem, akkor kívül rekedsz.

Most fordítsuk le mindezeket, és ennek kapcsán vizsgáljunk lelkiismeretet! Kérdezzük meg magunktól, hogy mi *mire* várunk! Vagy inkább: *Kire?*

Sok embernek abban áll a vallási élete, hogy bizonyos szabályokhoz, előírásokhoz tartja magát, és erre felettébb büszke. Pedig

nem erre hívott meg az Isten, hanem személyes barátkozásra, amelynek csúcspontja a vele való nagy találkozás lesz. Amolyan csodabogaraknak tekintik sokan a „misztikusnak” mondott szenteket. Meggyőződés, hogy amit róluk hallunk, az legfeljebb intenzitásában rendkívüli. Istennel személyes kapcsolatot keresni és találni mindenki számára lehetséges, hiszen „ön-maga számára teremtett bennünket”! A lényegét egyáltalában nem érinti, hogy ezt a törekvést kísérik-e ún. „rendkívüli” jelenségek: látomások, hallomások stb.

Aki nem erre a barátkozásra, kapcsolatfelvételre (ha úgy tetszik: olajgyűjtésre) helyezi életének hangsúlyát, és nem erre a találkozásra készül egész élete folyamán, az semmit sem értett meg a jézusi tanításból, elvesztegette az életét értelmetlenül: számára nem lesz találkozás, nem lesz „lakodalom”. De aki megfelelő módon készül rá, aki keresi életében az Isten barátságát, annak örömteli találkozásban és ennek folyamányaként soha véget nem érő „lakodalomban” lesz része.

November 13. — Évközi 33. vasárnap — Máté 25,14–30 — Élet az Isten Országában

A fény, a világosság, amiről a múlt vasárnap hallottak szerint a lányoknak gondoskodniuk kell, *csupán feltétele az életnek*, nem maga az élet. Az Isten barátsága közeg, amely nem lehet tétlen semmittevés. A mai példabeszéd mondanivalója, hogy mi a teendők ebben a közegben.

Nagyon szép és érthető volt a múlt heti hasonlat, és az ószövetség gondolatvilágába szépen beleillő: Jahve az ő népének völgyéne, aki mindent megtesz válasz-

tottjáért. Szép hasonlat, de *hasonlat*, ami nem való egyébre, mint hogy érthetőbbé tegye a *valóságot*: azt, hogy Isten szeret bennünket, hazavár valami nagy-nagy boldogságra (pontosan ez volt Jézus „jó híre”!), s hogy ez megvalósulhasson, annak érdekében nekünk tennivalóink vannak.

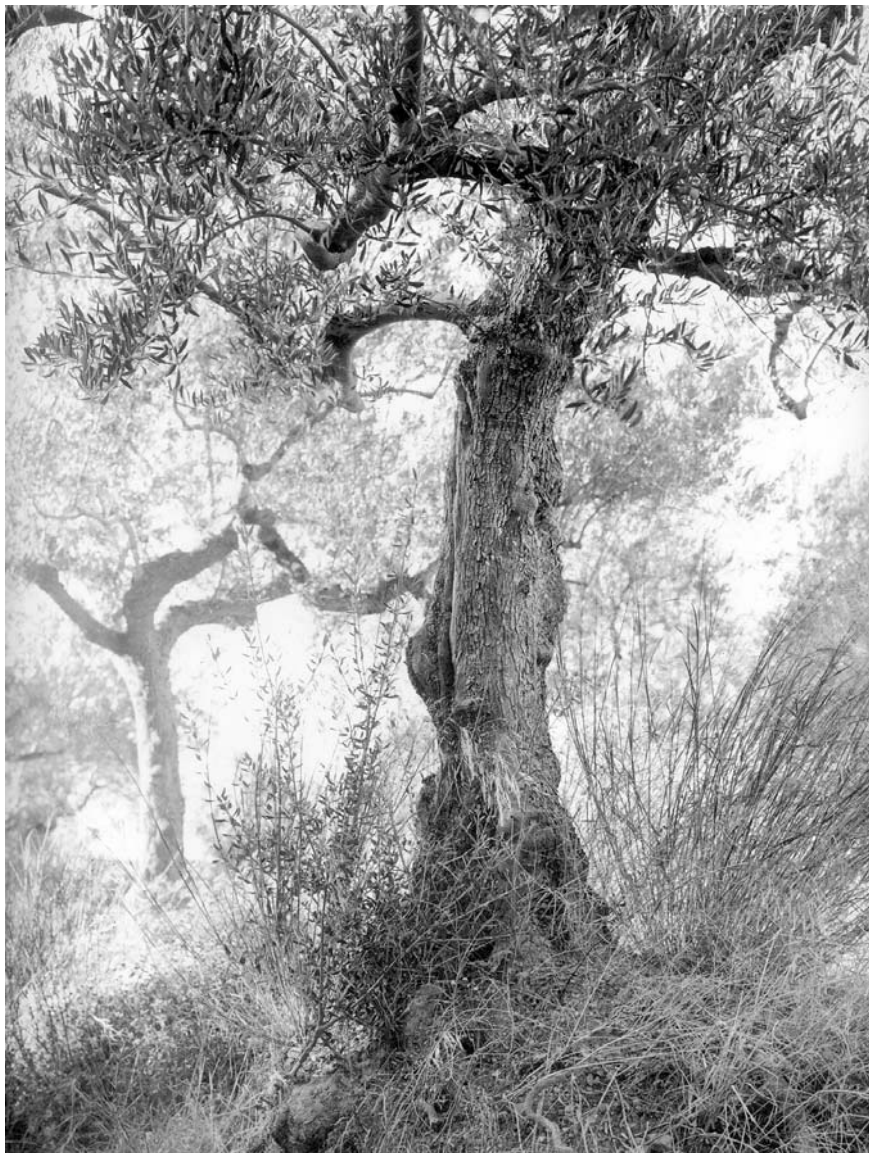
Nos, a mai példázat esetében sem ragadhatunk le a hasonlat képeinél. Arról van szó, hogy az Isten megbízik bennünk, és ránk bizza vagyónát, hogy gyarapít-

suk. Ez a teendők. Aki megteszi, az hallhatja majd a szót: „Menj be Urad örömébe!”

Miféle „vagyona” van az Istennek? Hát hogy aranyhegyei nincsenek, dollármilliói nincsenek, részvénykötegei nincsenek, az biztos. Talentumai sincsenek. Mit jelentenek akkor azok a talentumok, amelyeket az idegenbe készülő ember szétosztogat? Hát azt, ami az Istennek van, ami az egyetlen birtoka, és Ővele magával azonos: a Szeretetet. Ebből ad számatlanul, mert az ő Országában *ennek a gyarapodása: az élet*. Hogy mégsem jut mindenkinek egyformán, az nem őrajta múlik, hanem a befogadónak a kapacitásán. De akár sok jutott valakinek, akár kevés: a jutalom egyforma, feltéve, hogy az, amit kaptál, nem veszett kárba, hanem igyekeztél gyarapítani, vagyis az Ország-beli életet élni.

A példabeszéd vége ékes bizonyossága annak, hogy nem lehet a hasonlatoknak minden mozzanatát „lefordítani”. Ha egyszer szigorú, számon kérő embert állít elénk a példabeszéd, akkor a történet úgy hiteles és érthető a hallgatók számára, ha az az ember végig úgy viselkedik, ahogyan egy szigorú, számon kérő *ember* szokott: szigorúan bünteti a „mihaszna, lusta” szolgát. Ebből azonban legfeljebb annyi fordítható le, hogy valóban pórul jár, aki a kapott „talentumait” nem kamatoztatja. Aki Jézus tanítását ismeri, annak számára világos, hogy ez nem az Isten „büntetése”, hanem a dolgok természetéből folyó következmény.

De ez a befejezés csupán sötét háttér a példabeszéd lényegi mondanivalójához, ami ugyanaz, mint a lakodalmas példában: az Isten találkozásra vár! Csak éppen más kép szimbolizálja, hogy a találkozásra készülés idején mit kell tennünk. Egygyel tovább lépünk a következtetésben: Isten barátaiként nem tehetünk egyebet, mint amit ő ránk bízott. Éljük az Ország-beli életet: „gyarapítjuk a talentumokat”. Már ez az „élet” önmagában is örömet okoz, hiszen semmi mástól nem lehetünk boldogok ebben az aiónban, csak attól, ha szétosztjuk magunkat, ahogyan az Isten „szétosztotta” önmagát minékünk. Ha pedig már ez is ilyen öröm, milyen lehet akkor „Urunk öröme”, amelybe az „elszámolás” után „bemehetünk”?!

November 20. — Krisztus Király ünnepe — Máté 25,31–46 — Az ítélő Király

Idén nyolcvan éve annak, hogy XI. Piusz pápa rendszeresítette ezt az ünnepet. Lehet vitatkozni azon, hogy olyan korban, amikor a királyság intézménye haldoklik, indokolt-e Krisztust királyi címmel felruházni. Lehet, de nem érdemes. Hiszen a tény adott: itt van az ünnep. Érdemesebb azon gondolkodni, hogy ha már megvan, mit tudunk vele kezdeni.

Mit is takar ez a fogalom? Első jelentése: „monarchikus állam uralkodója”. De van olyan értelmezése is, hogy „a hozzá hasonlók között a legkiválóbb, legtekintélyesebb” (Értelmező szótár). S ha ez utóbbit vesszük, minden további nélkül alkalmazhatjuk Jézusra, az emberek legkiválóbbjára.

De az első jelentés alkalmazásával is csak addig van probléma, amíg az „uralkodó” szónak emberek által eltorzított formáját tartjuk szem előtt. Hogy az Isten világában mit jelent úrnak lenni, annak egyértelmű magyarázatát találjuk a Jn 13-ban, ahol Jézus a lábmosás után kifejti azt értetlenkedő barátainak.

Az emberek világában a király feladatai közé tartozik az ítélkezés. Ilyen ítélkező királyként lép elénk a mai evangéliumban Jézus is. De ez az ítélkezés is más, mint emberi bírák ítéletmondása. Az előttünk álló szövegből ugyan nem tűnik ez ki, de kiténik abból az Istenképből, amellyel Jézus megismertetett bennünket.

Az ember-bíró – igaz, jó esetben a tények és a paragrafusok mérlegelése után – kénye-kedve szerint dönt. Ami utána történik, az azért történik, mert ő úgy ítél, ahogyan ítél: akár igazságosan, akár igazságtalanul.

Az Isten-bíró nem dönt. Mert ami ítéletet kimond, az már eldöntött tény. Ami az ő ítélete után az emberrel történik, az nem azért történik, mert ő úgy ítél, ahogyan ítél. Az ember saját maga döntötte el, hogy az üdvösség vagy a kárhozat felé ballag-e, az Isten „ítélete” csupán a tényt állapítja meg.

Az ember-bíró szenttelen. Semmi személyes kapcsolata nem lehet azzal, aki fölött ítélkezik. A száraz tényeket nézi, és nem érdeklődik, ha esetleg emberi egzisztenciát tesz is tönkre az ítélete.

Egy a fontos számára: hogy „helyreálljon az igazság”.

Az Isten-bíró saját gyermekei fölött ítélkezik. Vérzik a szíve, amikor látja, hogy gyermeke a vesztébe rohan. Hiába „mindenható”, nem tudja visszarángatni: nem tud másképpen „ítélni”, mint a szomorú ténny kimondani. Szomorú tény az ő számára is, mert őt nem az igazság érdeklődik, ő csak szeretni tud.

Szeretetének bizonyossága az is, hogy elmondta nekünk – felfogóképességünkhöz igazítva és a rendelkezésünkre álló fogalmakat használva –, hogyan is fog lezajlani ez a végső találkozás az ítélő „Királlyal”. Hogy semmi félnivalónk nincsen tőle, ha életünk folyamán azt tesszük embertestvéreinkkel, amit az Isten világában az úrnak a szolgájával tennie kell, úgy, ahogyan azt ő legfelsőbb fokon, „királyi szinten” megmutatta nekünk. Hogy „Atyja áldottainak” fog bennünket nevezni, ill. kizárólag mimagunkon múlik, hogy annak nevezzen.

Az így értelmezett Király-fogalom soha nem lesz idejétmúlt.

November 27. — Advent 1. vasárnapja — Márk 13,33–37 — Virrasszatok!

Új egyházi év kezdődik. A hároméves cikluson belül a Márk-evangélium éve. Az évközi idő vasárnapjain majd folytatlagosan fogjuk olvasni: most még az időszaknak megfelelő téma szerint válogatjuk ki a perikópát.

Ahol a múlt héten a Máté-evangéliumot befejeztük, annak „párhuzamos” helyén üjtük most fel Szent Márknak a könyvét: A szenvedés előtti utolsó beszédnek, a végső dolgokról szóló tanításnak a végén.

Vajon miért? Az elmúlt hetekben az egyházi év végére tekintettel foglalkoztunk sokat a világ végének eseményeivel. Most viszont olyan időszak kezdődik, ami már a nevében is hordozza, hogy várunk valamire, valakire: Advent = Eljövétel. Várjuk, hogy felidézhesük az ünneplés szintjén Jézusnak 2000 évvel ezelőtti eljövetelét; de tudjuk, hogy valóságban is el fog jönni ugyanaz a Jézus, és ha ezt komolyan vesszük, akkor egész életünk ezen második eljövételnek, ennek a nagy találkozásnak a várása. Ezért ille- nek ugyanazok a gondolatok a most kezdődő időszakhoz, mint amilyenekkel az elmúlt hetekben foglalkoztunk.

Tudvalévő, hogy Márk evangéliuma sokkal rövidebb, mint Mátéé. A végső dolgokról szóló beszéd is csupán egy fejezet önála. Ezen belül az utolsó ítélet lefolyását, amit a múlt héten olyan részletes, hosszú leírásban hallottunk, ő két rövid mondatban intézi el.

Példabeszédei nincsenek, csupán két rövid hasonlata, amelyek közül az egyiket ma olvastuk el. A Máténál hallott talentum-példabeszéd rövidítménye ez: arra figyelmeztet, hogy a várakozásnak nem szabad tétlen semmittevésnek lennie. Mondanivalója: az Isten félkészre teremtette a világot, befejezését ránk bízta, bölcsen szétosztva kinek-kinek a neki megfelelő feladatot. Ha valaki nem végzi el azt, ami rá esnék, vagy abbahagyja, vagy csak tessék-lássék teszi, akkor a világ az ő hibájából nem készül el. Már pedig a Gazda hazatérésének idejére készen kell lennie.

Külön kiemeli a kapusnak a szolgálata- tát. Ő az, aki látszólag nem csinál semmit: amíg a többiek dolgoznak, ő csak ül a kuckójában. De éppen ezzel biztosítja a többiek számára, hogy nyugodtan dolgozhassanak, és ő az, aki beengedi a hazaérkező urat. Ha elbóbiskol, akkor be-

szökhet a házba a tolvaj és a garázda, aki tönkreteszi a bentiek munkáját, és nem veszi észre a gazda érkezését sem, következképpen nem tudják őt illendő módon fogadni. Egyszóval: a várakozás egyik leglényegesebb mozzanata az éberség.

Hát nem utolsó dolog az sem, ha a lelkiéletünk eszköztárában – főleg ilyenkor, advent idején – helyet kap olykor-olykor a tényleges virrassztás is. De igazán az fontos, hogy a szó átvitt értelmében legyünk éberek. Hihetetlenül sok dolog van az életben, ami a lényegről elterelheti a figyelmünket. Hogy aktuális dolgot említsek: ilyentájt az egész világ azt sugallja körülöttünk, hogy akkor lesz szép a karácsonyunk, ha mennyezetig ér a karácsonyfa, és sok ezer forint értékű ajándékokkal lepjük meg egymást. Aki ébren van, az felismeri, hogy ez a hang idegen attól a világtól, amit a Gazda ránk bízott. Mert *ettől* nem épül az Isten világa. Félálomban persze megteveszhetnek ezek a szirénhangok. Beengedjük a legveszedemesebb garázdát, a mammont, és nem vesszük észre a sok rászoruló képében közeledő Jézust. Akkor pedig minek élünk?!